

ریشه های کلاسیکی و نئوکلاسیکی تئوری تعرفه های بهینه توماس - ام . هامفری *

(T.M.Humphrey)

ترجمه : اکبر کمیجانی *

در مباحثات جاری با حامیان دخالت در تجارت ، حامیان تجارت آزاد بطور یکجانبه یا محض اصرار دارند که تجارت بدون محدودیت نه تنها برای جهان در کل ، بلکه برای هر کشور منفرد ، حتی اگر به تنها ی براساس تجارت آزاد عمل نماید ، بطور بهینه ای باصره است . از این ایده نتیجه ای ناشی می گردد که یک کشور ، خود بخود از حذف یکجانبه وهم چنین دوجانبه تعرفه های منافع می برد . اگر این نتیجه صحت داشته باشد ، به تبع آن ، یک کشور به جای وضع تعرفه ها ، باید سریعاً آنها را کنار بگذارد و از منافع تخصص و تقسیم کار بین المللی بهره مند گردد ؛ حتی اگر سایر کشورها چنین شیوه تجارتی را بکار نبینند .

معدلک نیکلاس کلدور (N.Kaldor) اقتصاددان انگلیسی در سال ۱۹۴۵ با این عقاید مقابله نمود و اثبات کرد که تعرفه همیشه به کشور وضع کننده نفع می رساند ، مشروط بر اینکه حقوق گمرکی خیلی زیاد نباشد ، کشور وضع کننده تعرفه دارای قدرت انحصاری در بازارهای جهانی باشد ، و سایر کشورها از طریق وضع تعرفه های خویش تلافی نکنند . کلدور بابیان چنین نظری را بسط می دارد که مطرح می نمود که بموجب آن مالیات های تجارتی ، رفاه کشور وضع کننده را از طریق تغییر رابطه مبادله کالا (قیمت نسبی که در آن صادرات با واردات مبادله می شود یا مقدار وارداتی که توسط یک واحد از

* Thomas M.Humphrey , "Classical and Neoclassical Roots of The Theory of Optimum Tariffs", Economic Review, July/August 1987, Volume 73/4 Federal Reserve Bank of Richmond.

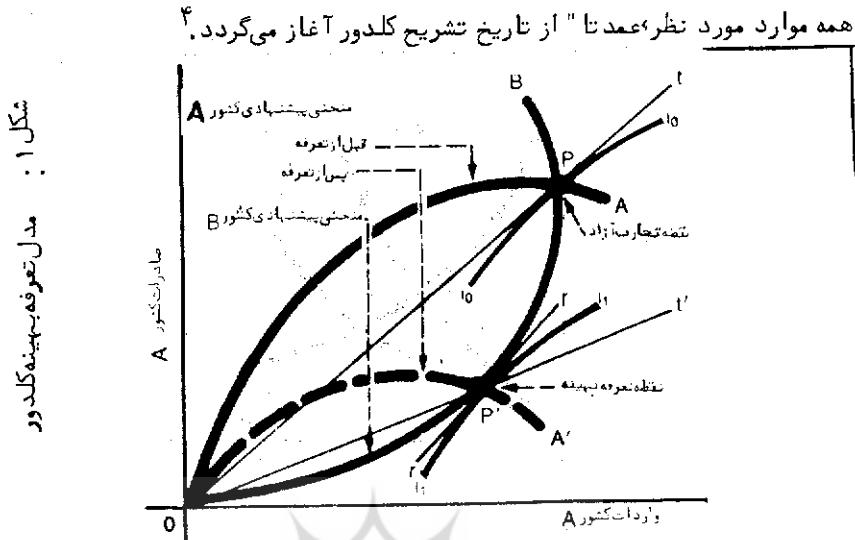
** دکتر اکبر کمیجانی استادیار دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران
1- N.Kaldor , "A Note on Tariffs and the Term of Trade,"
Economica , n.s. 7. (November 1940) : 377.

صادرات خریداری می‌شود) به نفع آن بهبود می‌بخشد و بنابراین وضعیت چانه زنی بهتری را در بازارهای جهانی فراهم می‌آورد. کشور از طریق وضع مالیات بروارداد خویش، تقاضای خود برآن کالاهای را کاهش می‌دهد و بنابراین موجب پائین‌آوردن قیمت جهانی آنها می‌گردد. بطور مشابه، از طریق وضع مالیات بر صادرات خود مقدار عرضه آن کالاهای در بازار جهانی را پائین می‌آورد و بنابراین قیمت آنها را افزایش می‌دهد. به عبارت دیگر، آن کشور به مانند احصارگری عمل می‌کند که از عرضه خارجی دارای حساسیت ناقص نسبت به وارداتش، یا تقاضا برای صادراتش بهره برداری می‌کند. با انجام چنین عملی واردات خویش را رازتر بدست می‌آورد و صادرات خود را گرانتر عرضه می‌کند، بطوریکه از طریق هر واحد صادرات انجام شده مقدار بیشتری واردات بدست می‌آورد. البته نفع حاصل در رابطه مبادله، به بهای قبول زیان در حجم واقعی تجارت بدست می‌آید. نرخ بهینه حقوق گمرکی نرخی است که مازاد نفع ناشی از بهبود رابطه مبادله را نسبت به زیان ناشی از کاهش حجم تجارت و کاهش تقسیم کار بین المللی حداقل نماید.

کلدور این قضایا را به کمک نمودار هندسی تشریح نمود و نشان داد. که کشور وضع کننده تعرفه برای مبادله، ترکیبی از صادرات به منظور واردات را انتخاب می‌کند، که اجازه می‌دهد کشور بر روی بالاترین منحنی بی‌تفاوتی قابل حصول خود قرار گیرد^۲، مشروط براینکه منحنی پیشنهادی کشور خارجی معین باشد. (به شکل شماره ۱ توجه کنید)^۳. مدت کوتاهی بعد، در سال ۱۹۴۴، آبالرنر^۴ Abba Lerner در کتاب خویش تحت عنوان "کنترل اقتصاد" توصیف کرد که چگونه این قضایا می‌توانند به کمک منحنی‌های مرسوم عرضه و تقاضا تشریح شوند (به شکل ۲ مراجعه کنید). هر دو نمودار بسرعت راه خود را در کتب درسی تجارت بین الملل پیدا کردند. تا جاییکه آنها جهت توصیف تئوری تعریف بهینه به صورت مدل استاندارد بکار گرفته شدند. تاکنون راجع به کارهای قبلی در این زمینه بسیار اندک گفته شده است. از لحاظ کتب درسی به کارگیری این تئوری برای

2- Kaldor , P.379

3- A.P. Lerner.The Economics of Control (New York, Macmillan, 1944) , PP. 357-59.

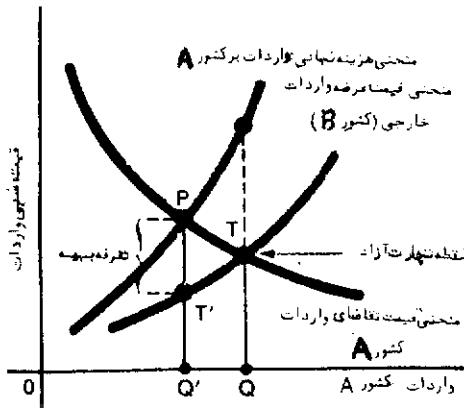

تعرفه کشور A منحنی پیشنهادی او را از وضعیت OA به Ot منتقل می‌دهد و او را بر روی بالاترین منحنی بی‌تفاوتی تجارت t_1 که توسط منحنی پیشنهادی B مجاز شناخته شده قرار می‌دهد. از نقطه P به P' حرکت می‌کیم. در اینجا بسطه مبادله کشور A از Ot به Ot' بهبود می‌یابد. تعرفه بهینه عبارت از تفاوت (Wedge) میان رابطه مبادله t_1 و ارزش نسبی (نسبت قیمت‌های داخلی) که مصرف کنندگان کشور A برای دوکالا قائل هستند، می‌باشد. این قیمت نسبی باشیب خط rr' که در نقطه R بر منحنی بی‌تفاوتی t_1 نمایس است نشان داده شده است.

گـ کتب درسی که روابطی از مدل کلدور-لرنر را بکار گرفته‌اند، بدون اینکه اشاره‌ای به کار پیشینیان در قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم کرده باشند شامل کتب ذیل است.

R.E. Caves and R.W. Jones, *World Trade and Payments*, 3rd ed. (Boston: Little, Brown, and Co., 1981).
 P.P. 212-13; H.R. Heller, *International Trade: Theory and Empirical Evidence* (Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1968)
 P.P. 145-47; C.F. Kindleberger, *International Economics*, rev. ed. (Homewood, Ill.: R.D. Irwin, 1958). pp. 617-20, D.B. Marsh, *World Trade and Investment* (New York: Harcourt Brace, and Co., 1951), pp. 316-20; and J. Vanek, *International Trade: Theory and Economic Policy* (Homewood, Ill.: R.D. Irwin, 1962), P.P. 294-97.

شکل ۲: تجزیه و تحلیل تعریف بهینه براساس منحنی‌های عرضه و تقاضا

تجارت آزاد در نقطه P می‌دهد که در آن وارد کنندگان داخلی، قیمت تقاضای واردات یا ارزش نهائی را برابر با قیمت عرضه واردات یا رابطه مبادله می‌کنند. این نقطه، معدله، یک وضعیت کمتراز بهینه‌ای برای کشور است. زیرا هزینه نهائی واردات سریعتر از قیمت عرضه افزایش می‌یابد و بنابراین قیمت تقاضا یا ارزش نهائی بیشتر می‌گردد. (هزینه نهائی سریع تراز قیمت عرضه افزایش می‌یابد زیرا شخص باید قیمت را افزایش دهد تا آخرین واحد عرضه شده را استفاده کند و این افزایش قیمت شامل حال تمام واحدهای قبلی نیز می‌شود. اضافه کردن این جمع اخیریه قیمت عرضه، هزینه نهائی را بدست می‌دهد). یک تعریف بهینه به میزان T که فاصله میان منحنی قیمت تقاضا و منحنی قیمت عرضه است، قیمت عرضه را پائین می‌ورد و بنابراین رابطه مبادله را بهبود می‌بخشد. همچنین این تعریف سبب می‌گردد وارد کنندگان داخلی مقدار واردات را تا نقطه‌ای محدود کنند که در آن، ارزش نهائی مصرف کنندگان درست برابر با هزینه نهائی است.

بمنظور روشن نمودن سابقه این مطلب، فردیابید با این نظر به موضوع بنگرد. زیرا برخلاف درکی که توسط کتب درسی منتقل شده، به دشواری می‌توان گفت که تئوری تعرفه بهینه با مدل کلدور آغاز شده بلکه شروع آن خیلی زودتر از آن بوده است. ساقه این موضوع می‌توارد بدین صورت مستند شود که اظهارات اولیه راجع به این تئوری، حداقل به سالهای ۱۸۳۵ و ۱۸۴۰ برمی‌گردد. همچنین این اظهارات در مدل‌های اقتصادی رسمی پکار گرفته شدنده در ملاحظات اتفاقی محض، و عملًا "تمام عناصر تئوری تعرفه بهینه در سال ۱۹۵۷ تعیین شدند. بطور خلاصه، ریشه‌های تئوری تعرفه بهینه در مدل‌های اولیه‌ای یافت می‌شوند که توسط کتب درسی فراموش شده است. یک بررسی منظم از این مدل‌ها کمک می‌کند تا آنچه را اقتصاددان، مروی‌سی کمپ (Murray C. Kemp) به عنوان تاریخ اولیه‌کم‌شناخته شده و گیج کننده از بحث رابطه مبادله یاد می‌کند، روشن گردد.^۵. بررسی مذبور همچنین این اندیشه را که تمام نظریه پردازان عده کلاسیکی و نئوکلاسیکی در تئوری تجارت حامیان اصول تجارت آزاد بودند را محدود می‌شمارد. درست است که از میان شش نظریه پردازی که ذیلاً "نظرات‌شان بحث می‌شود، حداقل چهار نفر فکر می‌کردند که تجارت آزاد از نظر عملی بهترین سیاست بود حال آنکه، در یک وضعیت کاملاً "انتزاعی، همه، آنها احساس می‌کردند که بحث رابطه مبادله بمنزله یک شرط تئوریکی صحیح از اصولی است که براساس آن تجارت آزاد بهترین وضعیت ممکن برای هر کشور است.

سیر تحول تاریخی

مدلهای اولیه تعرفه بهینه طی پنج مرحله مشخص تکوین یافته‌اند. ابتدا بدین صورت مطرح شدند که حقوق گمرکی برواردادات رابطه مبادله را یا از طریق جریانات طلا و اثرات آنها در سطح قیمت‌های نسبی ملی و یا از طریق محدود کردن تقاضای واردات بهبود می‌بخشد. آنگاه بدین صورت نشان داده شد که مالیات بر صادرات همان نتایج را از طریق محدود کردن عرضه صادرات انجام می‌دهد و وسعت بهبود در رابطه مبادله بطور اساسی بستگی به اندازه کشش‌های تقاضا دارد. پس از آن با تشریح مجدد هندسی، این نتایج

5- M.C. Kemp, The Gain from International Trade and Investment: A Neo-Heckscher- Ohlin Approach, "American Economic Review 56 (September 1966) : 788.

با استفاده از ابزار جدیداً "توسعه یافته، تحلیل منحنی‌های پیشنهادی، دنبال شد. آنگاه منحنی‌بی‌تفاوتی و مدل‌های مازاد مصرف کننده‌ای که نفع ناشی از بهبود رابطه مبادله را انداره‌گیری می‌کنند ظاهر گشتند، این مدل‌ها نرخ تعرفه‌ای که نفع را حداکثر می‌نماید، شخص می‌کنند. بالاخره یک بیان ریاضی از تئوری مطرح شد که شامل تشریحی مفصل است که تعرفه می‌توان در فاه ملی را بهبود بخشد و همچنین در آن به چگونگی حصول فرمول برای تعرفه بهینه پرداخته می‌شود. هر مرحله از تکوین تئوری تعرفه بهینه حداقل یک ابداع کننده متفاوتی را مشاهده کرد — تورنز (Torrens)، میل (Mill) مارشال (Marshall)، سیدگویک (Sidgwick)، اجورث (Edgeworth) و بیکردیک (Bickerdike) از جمله اسامی اصلی هستند که در پیشبرد تئوری نقش داشتند.

رابرت تورنز (ROBERT TORRENS)

تقدم در نظر فرمولی از مدل تعرفه بهینه در سال ۱۸۴۴ به رابت تورنز نسبت داده می‌شود. مدت زیادی قبل از آن، او درک کرده بود که تعرفه‌ها می‌توانند رابطه مبادله را به نفع کشور وضع کننده تغییر دهند. او این ایده را در سال ۱۸۲۴ در اشریخ خویش تحت عنوان "مقاله‌ای در تولید ثروت" "بیان نمود و متعاقباً آنرا به طور ماهراه‌ای در قالب یک سلسله نامه‌های در بولتن شرح و قایع (Bolton Chronicle) طی سالهای ۱۸۲۲ الی ۱۸۳۳ بچاپ رسانید و در سال ۱۸۳۳ در اثر خویش تحت عنوان "نامه‌هایی در سیاست تجاری" (Letters on Commercial policy) مجدداً آنها را چاپ کرد. بالاخره در نامه II و الحاقیه نامه X از اثر خویش تحت عنوان "بودجه" در سال ۱۸۴۴، این ایده را در قالب یک مدل فرضی دو کشور و (The Budget) در کالا ارائه نمود (مدل مشهوروی در مورد کوبا) که در آن اوضاع داده است که ۱۰۵ درصد تعرفه، از طریق اثرش بر تقاضاهای متقابل، معادل ۱۰۵ درصد بهبود در رابطه مبادله، ایجاد می‌کند. او این نتیجه را در دو روایت از مدل خویش تشریح نمود: یک روایت،

۶— در خصوص مدل کوبای از تورنز به منابع زیر مراجعه کنید:

D.P.O Brien's The Classical
Economists (London: Oxford University Press, 1975), pp.
191-94, L.C. Robbins's Robert Torrens and the Evolution
of Classical Economics (London: Macmillan, 1958), pp. 203;
and J. Viner's Studies in the Theory of International Trade
(New York: Harper, 1937), pp. 298-99, 322, 463.

پولی است، که در ارتباط با جریان مسکوک و اثراتش در قیمت‌های محلی و درآمدها می‌باشد و یک روایت براساس تهاتری خالص است که در ارتباط با تجارت در کالاهای می‌باشد. در روایت پولی، بهبود در رابطه مبادله از تحرکات طلا به سبب تعریف سرچشم می‌گیرد و آن قیمت کالاهای صادراتی کشور حمایت کننده را نسبت به قیمت کالاهای وارداتی آن‌افزايش می‌دهد. در روایت تهاتری، همان بهبود، در رابطه مبادله‌از طریق تقاضای واقعی کاهش یافته برای واردات ایجاد می‌شود. از دو روایت فوق، روایت پولی انتقاد شدیدتری را از سوی حامیان تجارت آزاد که هم عصر با تورنر بودند برانگیخت. بهاین دلیل این مدل با برخی جزئیات بیشتر در بخش زیر تشریح می‌شود.

مدل کوبای تورنر (Torrens's Cuba Model)

در روایت پولی از مدل خویش، تورنر فرض نمود که کوبا در تولید شکر و انگلستان در تولید لباس تخصص دارند. بطوريکه هر دو کالا تحت شرایط هزینه‌های واقعی ثابت تولید می‌شوند. او بعلاوه فرض کرد هر کالا باستثنای قیمت آن در هر جایی فروخته شود، دارای حقوق گمرکی یکسانی است. بطوريکه قیمت کالاهای تولید شده بطور مستقیم با مقدار پول هر کشوری تغییر می‌یابد، و اهمیت اساسی نتایج مقداری خاصی که او بدست آورد این که تقاضای هر کشور برای کالای صادراتی کشور دیگر دارای کشن وحد است. با بکارگیری این فروض او یک سلسله از اثر گذاری تعریف برکاهش مقدار واردات خریداری شده، بر مازاد موازن تجارتی، برورود مسکوکات و بنابراین برآفزایش قیمت صادرات کشور حمایت کننده نسبت به قیمت واردات آن کشور را دنبال نمود. بطور دقیق‌تر او در نظر گرفت که با شروع از وضعیت تجارت آزاد متوازن با انگلستان، کوبا حقوق گمرکی مقطوع ۱۰۰ درصدی را بر واردات خود از لباس انگلستان وضع بنماید. آن کالا با هزینه ثابت تولید می‌شود، نتیجه آنی این عمل آن است که قیمت آن در کوبا دو برابر شده و باعث می‌شود مقدار تقاضا شده به نصف کاهش یابد. تورنر فرض می‌کند تقاضای کوبا برای لباس دارای کشن واحد باشد. به عبارت دیگر هزینه کل کوبا (قیمت ضریب مقدار) در مورد هر لباس که بر آن مالیات وضع شده بدون تغییر باقی می‌ماند، اما فقط نیمی از آن هزینه به صادر کنندگان انگلیسی تعلق می‌یابد و نیمی دیگر توسط دولت کوبا در گمرک ضبط می‌شود.

اما این نتایج فقط اثرات تقریبی یا وهله اول هستند. بررسی اثرات وهله بعدی

نیز دنبال می‌شود. بالطبع با توجه به اینکه حجم صادرات کوبا معین است، کوبا با نصف کردن صورت حساب واردات خود، یک موازن تجاري مطلوبی را در رابطه با انگلستان کسب می‌کند و جريان مسکوک جيران کننده [واردات]^{*} که از کوبا جريان می‌يابد، قيمتهاي عمومي را در انگلستان کاهش و در کوبا افزایش می‌دهد. چونکه قيمت کالاي قابل صدور هر کشوری با سطح عمومي قيمتهاي آن کشور حرکت می‌کند. و چونکه کالاهای قابل صدور یکسان، قيمت (نسبت به حقوق گمرکي تعديل شده) یکسانی را در تمام بازارها دارا می‌باشند، بنابراین قيمت شکر در کوبا (انگلستان) افزایش می‌يابد در حالیکه قيمت لباس در انگلستان (وكوبا) کاهش می‌يابد.

کاهش در قيمت لباس بهمراه افزایش در درآمدهای بولی کوبا که با جريان مسکوک رخ داده است مقدار لباس تقاضا شده در کوبا را افزایش می‌دهد. بطور معکوس افزایش در قيمت شکر به انضمام کاهش در درآمدهای انگلستان، مقدار شکر تقاضا شده در انگلستان را کاهش می‌دهد. جريان طلا از انگلستان به کوبا ادامه می‌يابد، تا در آمدها در یک کشور را کاهش و در کشور دیگر افزایش دهد و همچنین قيمت لباس را کاهش و شکر را افزایش می‌دهد، تا اينکه نتيجه تحریک در فروش لباس و محدودیت بر فروش شکر، تعادل موازن تجاري را عودت دهد.

در تعادل جديد، کوبا مقدار اوليه لباس از انگلستان را با $\frac{2}{3}$ قيمت واحد اوليه آن (يا $\frac{4}{3}$ شامل حقوق گمرکي) وارد می‌کند. اما فقط نيمی از مقدار اوليه شکر را با $\frac{4}{3}$ قيمت واحد اوليه آن صادر می‌کند. برحسب تهاتري، کوبا همان مقدار واقعی از واردات را با هزينه اي برابر با از دست دادن نيمی از مقدار اوليه صادرات خود خريد می‌کند. رابطه مبادله کالاي کوبا به ميزان ۱۰۰ درصد بهبود يافته است. البته رابطه مبادله انگلستان به همان مقدار آسيب می‌بييند.

روایت تهاتري از مدل تورنز (Barter Version of Torren's Model) تورنز نتایج دقیقاً "همانندی را در مدل خویش به روایت تهاتری خالص، کسب نمود که این روایت را با دقت بیشتری در الحاقیه نامه IX "بودجه" به طرز ماهرانه‌ای

* در مواردی که افزودن کلمه یا اسمی به رسائی مطلب کمک می‌کرده و در عین حال مدنظر نویسنده نیز بوده است، در داخل کروشه [ ] انجام گرفته است (متترجم).

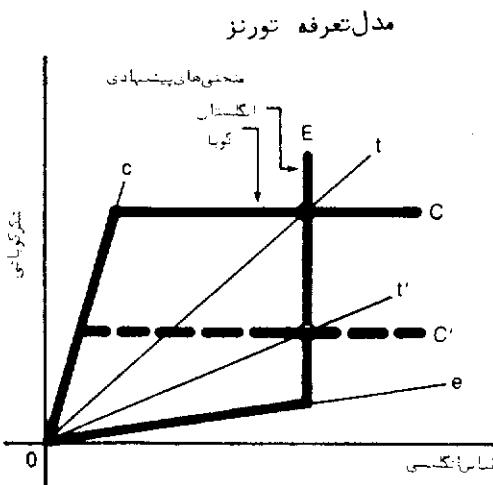
ارائه نمود . در آنجا استدلال کرد که : ۱- رابطه مبادله تعادلی باید بین نسبت های هزینه نسبی دردو کشور قرار گیرد ، ۲- مکان دقیق آن تعادل ، به میزان تقاضای متقابل هر کشوری برای کالای کشور دیگر بستگی دارد ، ۳- آن تعادل مورد نظر در وضعیتی قرار می گیرد که بیشترین نفع کشوری است که دارای ضعیف ترین تقاضای متقابل است ، ۴- تعریف ، از طریق کاستن تقاضای متقابل کشور وضع کننده آن ، رابطه مبادله را به نفع آن کشور تغییر می دهد . گرچه او [تورنر] تعدادی را ترسیم ننمود ، اما اساس تحلیل وی به کمک منحنی تقاضای متقابل مارشالی یا منحنی های پیشنهادی که چگونگی تعیین رابطه مبادله تعادلی را در محل تقاطع دو منحنی نشان می دهنند ، می تواند تشریح شود (به شکل شماره ۳ مراجعه کنید) .

همانطور که ترسیم شده ، این منحنی ها با منحنی های پیشنهادی که در کتب درسی استاندارد دیده می شود از دو جنبه تفاوت دارند . اول ، آنها بسوی تعادلی که فقط در نقاطی برروی خطوط نسبت هزینه نسبی داخلی مربوطه قرار دارد ، اینجا می بایند که در آن وضعیت ، کشورها در غیاب تجارت عمل خواهند کرد . دوم ، در طول فاصله ای که در آن تجارت صورت می گیرد ، منحنی ها حالت خطوط مستقیم افقی و عمودی را بخود می گیرند که فرض کشش واحد تقاضاهای متقابل تورنر را منعکس می نمایند . با فرض اینکه کشندها داده شده اند ، از وضعیت تعادل تجارت آزاد آغاز می کنیم . تعریف کویا منحنی پیشنهادی مؤثرش را به پائین و به نصف سطح اولی آن انتقال می دهد و بنابراین در رابطه مبادله اولیه ، تقاضای جهانی اضافی برای شکر و عرضه اضافی مشابهی برای لباس ایجاد می شود . به منظور حذف این عرضه ها و تقاضاهای اضافی ، رابطه مبادله انگلستان به مقدار ۱۰۵ درصد آسیب می بیند . انگلستان در تعادل جدید نیمی از مقدار شکر اولیه را با هزینه ای معادل با مقدار لباس از دست داده ، اولیه ، وارد می کند . در واقع این ایده اصلی مدل های تعریف بهینه است . یعنی اینکه مالیات بر تجارت ، بر تقاضاهای متقابل اثر می گذارد که آن نیز رابطه مبادله را تعیین می کند و بنابراین به دولت اجازه می دهد تا رابطه ها را دستکاری نماید .

پیامدهای موجودی پول

اثرات ذکر شده رابطه مبادله مهم بودند . اما بنظر تورنر ، آن اثرات توسط اثر تعریف کویا بر موجودی پول انگلستان تحت الشعاع قرار گرفتند . تورنر در روایت پولی از

شکل ۳:

خطوط OC , $0e$, $0C'$ نسبت های هزینه نسبی داخلی لباس - به شکر را به ترتیب در کوبا و انگلستان نشان می دهند. این خطوط، هزینه فرستنی بالای تولید لباس در کوبا و شکر در انگلستان را در غیاب تجارت نشان می دهند. بکارگیری فرض ثبات هزینه ها موجب می گردد خطوط مستقیم باشند. این خطوط حدود بروئی منحنی های پیشنهادی OC و $0C'$ را مشخص می کنند. زیرا هیچ کدام از کشورها در رابطه ای بدتر از آنچه که تحت شرایط خود انگلستان می تواند بدست آورد، تجارت نخواهد کرد. منحنی های پیشنهادی در طول فاصله ای که کشورها نسبت به تجارت بی تفاوت هستند از خطوط هزینه نسبی تبعیت می کنند. سپس منحنی های پیشنهادی از آن خطوط جدا می شوند، که دلالت بر آن دارند که هر کشور، در رابطه های مبادله متفاوت، تعامل دارد صادراتی برای مبادله با واردات عرضه کند.

قسمت های افقی و عمودی منحنی های پیشنهادی فرض کشش واحد تقاضاهای متقابل تورنر را منعکس می کنند. به عبارت دیگر، منحنی ها وضعیتی را ترسیم می کنند که در آن مقدار واردات تقاضا شده هر کشور با تناسب یکسانی در اثر تغییر در رابطه مبادله تغییر می یابد، بطوریکه کشور پیوسته مقداری ثابت از صادرات را جهت مبادله عرضه می دارد.

کوبا تعرفه ۱۰٪ درصدی را بر لباس انگلیسی وضع می کند. منحنی های پیشنهادی کوبا از OC به $0C'$ منتقال یافته و رابطه مبادله اش از t به t' بهبود می یابد.

مدل خویش توضیح می‌دهد که چگونه توزیع مجدد مسکوک که توسط تعریفه ایجاد می‌شود موجب $\frac{1}{3}$ انسپاٹ در موجودی پول کوبا و $\frac{1}{3}$ انقباض در موجودی پول انگلستان می‌گردد. او فکر کرد که هیچ کشوری نمی‌تواند یک انقباض پولی با چنین حجمی را تحمل کند. زیرا سقوطی که در قیمت کالاهای بوجود می‌آید، باعث افزایش‌های تخریبی در فشار واقعی بدھیها، دستمزدها، مالیاتها و سایر پرداخت‌های ثابتی که ارزش‌های رسمی آنها چسبنده هستند و بنابراین به کندی به فشار رکودی واکنش نشان می‌دهند، می‌شود. کسادی اقتصادی، ورشکستگی ملی، و انقلاب از نتایج احتمالی آن خواهد بود؟

تقابل در سیاست تجاری

بانشان دادن اینکه چگونه ممکن است انگلستان از وضع تعرفه‌های خارجی آسیب ببیند، سیس تورنز تحلیل خویش را بکار گرفت تا نسبت به تقایل دراز میان برداشتن تعرفه استدلال نماید. او خاطر نشان کرد. که: ۱- حذف یک جانبه تعرفه، همانند وضع خارجی آنها، رابطه مبادله کشور داخلی را بدتر می‌کند و موجودی پول آنرا کاهش می‌دهد، ۲- برقراری تلافی جویانه حقوق گمرکی به همان مقدار، اثرات نامطلوب رابطه مبادله و پولی ناشی از وضع حقوق گمرکی خارجی را حذف می‌کند، ۳- برداشتن همزمان حقوق گمرکی توسط همه کشورها باعث می‌شود موجودی پول و رابطه مبادله بدون تغییر باقی بمانند (به شکل شماره ۴ مراجعه کنید). در این زمینه‌ها او پیشنهاد کرد که انگلستان خود با تعرفه‌های خارجی از طریق وضع حقوق گمرکی مساوی، مقابله کند، و فقط با آن کشورهایی که کالاهای اورا بدون حقوق گمرکی می‌پذیرند، وارد تجارت آزاد گردد. و تا جایی مایل به حذف تعرفه اش باشد که شرکای تجاری او نیز تعرفه خود را حذف می‌نمایند.

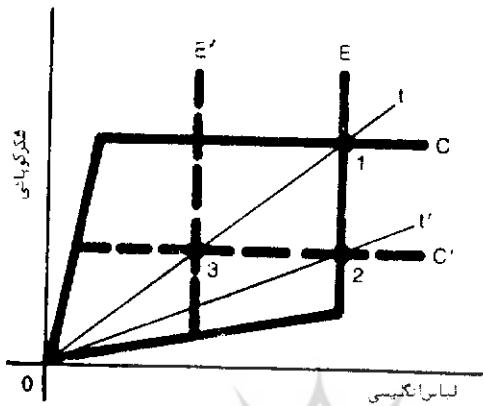
انتقادات

با تحلیل تورنز بطور غیر مسلط آمیزی توسط معاصرین وی که نگران بودند که این تحلیل ممکن است حالت تجارت آزاد را تحت الشاعع قرار دهد، برخورد شد. منتقدین وی از قبول نتایج سیاستی ترسیم شده از مدل دو-به-دو [دو کشور و دو کالا]

7. 7-R.Torrens, Letter II of The Budget. On Commercial and Colonial Policy. (London: Smith, Elder and Co., No. 65, Cornhill, 1844), P. 37.

شکل ۴ :

دیدگاه تورنر در تقابل سیاست تجاری

تعرفه کوپامنخنی پیشنهادی او را پائین تر آورده و رابطه مبادله اش را بهبود می بخشد . تعادل تجاری از نقطه ۱ به ۲ تغییر می کند . حقوق گمرکی تلافی کننده انگلستان منحنی پیشنهادی او را به سمت چپ انتقال می دهد و تضعیف در رابطه مبادله را اصلاح می کند (انتقال از نقطه ۲ به نقطه ۳ صورت می گیرد) . فرآیند یکسانی در جهت عکس کاربرد دارد . حذف یکجانبه تعرفه توسط انگلستان منحنی پیشنهادی او را بستم راست انتقال می دهد و رابطه مبادله اش را بدتر می کند (نقطه ۳ به نقطه ۲ انتقال می یابد) معاذالک حذف متقابل تعرفه توسط کوپامنخنی مبادله را به سطح اولیه اش عودت می دهد (نقطه ۲ به نقطه ۱ انتقال می یابد) . حذف همزمان تعرفه توسط هر دو کشور نتیجه یکسانی را سریعا " فراهم می کند (نقطه ۳ به نقطه ۱ انتقال می یابد) . نتیجه اخلاقی : تقابل در تجارت ، رابطه مبادله را بدون تغییر می گذارد .

اجتناب نمودند و این مدل را یک بیان ناقص از اقتصاد جهانی که با مقدار زیادی کالا و کشور مشخص می‌شود، دانستند. هرمن مریول (Herman Merivale) استدلال کرد که رقابت از سوی کشورهای ثالثی که مبادرت به تولید شکر جهت صدور می‌نمایند، موجب می‌شود قدرت کوپا در دستکاری رابطه مبادله، محدود شود.^۸ همچنین انگلستان می‌تواند از تعریفه کوپا از طریق فروش به کشورهای ثالث و صدور کالاهای غیراز لباس که با مالیات مواجه شده، اجتناب کند. البته چنین شعوقی در قالب یک مدل چند کالائی و چند کشوری می‌تواند منظور شود. این نکته توسط ناسوسی نیور(Nassau Senior) مطرح شد، او همچنین خاطرنشان ساخت آنچه را که کوپا از محل بهبود رابطه مبادله نفع می‌برد، ممکن است از طریق مواجهه با خسارت در بهره وری و رقابت، به علت تقلیل در تخصص و تقسیم کار بین‌المللی، از دست بدهد.^۹ به حال، متقادع کننده ترین انتقاد توسط جورج وارد نورمن (George Warde Norman) مطرح گشت، او خاطرنشان کرد که اگر فرض تقاضاهای با کشش واحد نیز حذف شود، رابطه مبادله انگلستان درست به همان اندازه که تورنیز می‌گفت، آسیب خواهد دید او همچنین استدلال کرد که منطق مدل تورنیز دلالت می‌کرد که انگلستان باید حقوق گمرکی، نه به مقدار مساوی، بلکه بیشتر از آنهایی که در خارج وضع می‌شوند را وضع نماید؛ اما رابطه مبادله را بهبود بخشدند و بنابراین چنین عملی خطر یک جنگ تجاری با تمام کشورهایی که ضرر می‌دهند را تشید خواهد کرد.^{۱۰} این‌ها انتقادهایی هستند که بیان می‌شوند. چرا که تورنیز در حقیقت امکان جنگ جاری و احتمال اینکه منحنی‌های تقاضای متقابل پرکشش دریلنده‌مدت، جدا "تأثیر تعریفه‌هارا محدود خواهند کرد، را از نظر دور داشته بود.

8- H. Merivale, *Lectures on Colonization and Colonies*, II, 1842, pp. 308 ff. On Merivale's Criticisms see Viner, *Studies*, p. 322 and Robbins, Robert Torrens, pp. 209-11.

9- N. Senior, "Free Trade and Retaliation," *Edinburgh Review* 88 (July 1843): 12-15, 29-35. On Senior's analysis see O'Brien, *The Classical Economists*, pp. 194-95.

10. G.W. Norman, *Remarks on Incidence of Import Duties with special Reference to the England and Cuba Case Contained in "The Budget," privately printed* (London: T. and W. Boone, 29 New Bond Street, 1800), pp. 8.12-19. On Norman's Criticisms See O'Brien, *The Classical Economists*, pp. 195-96.

جان استوارت میل (JOHN STUART MILL)

گرچه مدل تعریفه بهینه تورنر زد مرود کوبا ، اولین مدلی بود که به شکل چاپی ظاهر شد ، امام مشکل است که اولین مدل فرمول بندی شده باشد . قبلاً " در طول سالهای ۳۵ - ۱۸۲۹ " حدود پانزده سال پیشتر ، جان استوارت میل مدل مشابهی را تنظیم کرده بود که او بعداً " این مدل را در اولین سری از سلسله مقالات خویش تحت عنوان " مقاله ای در مورد برخی از سوالات به توافق نرسیده در زمینه اقتصاد سیاسی " ارائه نمود که این مجلد را در واکنش به اثر تورنر تحت عنوان " بودجه " ، در سال ۱۸۴۴ بچاپ رسانید .

مدل استوارت میل غالب ویژگیهای مدل کوبای تورنر به روایت یولی را در برداشت ، یعنی اینکه مدل از دو کشور ، دو کالا ، تخصص کامل ، هزینه های ثابت ، قانون یک قیمتی ، مکانیزم قیمت ، جریان مسکوک هبیوم (Hume) و تئوری مقداری پول تشکیل شده بود . اما میل با مجاز نمودن اینکه کشنش های تقاضا از صفر تا بینهایت تغییر کنند و با دلالت دادن مالیات بر صادرات و همچنین مالیات بر واردات در تحلیل ها مدل را به مقدار زیادی غنی نمود . با انجام چنین کاری ، او قدرت توصیفی مدل را بسط داد و بنابراین مدل را قادر نمود تا انواع بیشتری از موارد را نسبت به آنچه تورنر ملاحظه کرد تبیین کند . بویژه او نشان داد که چگونه کشنش های متفاوت ، بر درجه بهبود رابطه مبادله اثر می گذارند .

مالیاتهای صادراتی ، کشنش های تقاضای خارجی ، و رابطه مبادله استوارت میل ، ابتدا مدل خودش را در رابطه با مالیاتهای صادراتی بکار برد ، ونتیجه گرفت که چنین مالیاتهایی ، گرایش براین دارند که رابطه مبادله کشور وضع کننده مالیات را به مقدار مساوی با ، بیشتر از ، یا کمتر از مالیات بهبود بخشدند ، بسته به اینکه کشنش تقاضای خارجی برای صادرات مساوی با ، کمتر از یک ، باشد .^{۱۱} او برای تشریح این مطلب ، مثالی را بکار گرفت که در آن انگلستان لباس به آلمان صادر می کرده و از آلمان پنهان وارد می کند . در مثال خویش ، او فرض کرد که انگلستان مالیاتی را بر لباس صادراتی به آلمان وضع می کند . لباس در هزینه واقعی ثابت در انگلستان تولید می شود .

---

^{۱۱} J.S. Mill, Essays on Some Unsettled Questions in Political Economy (1844) , (London: London School of Economics and Political Science , 1948) , pp. 21-24.

قیمت آن برای آلمانیها ابتداءاً " به اندازه مالیات افزایش می‌یابد . اگر تقاضای آلمان برای لباس دارای کشن و احده باشد . هزینه وارداتی اش بروی آن کالا بدون تغییرمی‌ماند حال آنکه وضع مالیات قیمت آنرا افزایش داده است . این نتایج منجر به اختلال در موازنۀ پرداختها نشده تا جریان مسکوک متعدل کننده و تعدیل‌های بیشتری در قیمت کالاهای مبادله شده را ایجاد نماید . قیمت‌های پرداخت شده بر لباس انگلستان نتیجه‌تا " درست باندازه مالیات از سطح قبل از وضع حقوق گمرکی آنها ، بالاتر خواهند بود . و تغییری در قیمت کالای وارداتی انگلستان (پنه) ایجاد نمی‌شود ، رابطه مبادله اش - یعنی ، قیمت لباس به قیمت پنه درست باندازه مالیات بهبود می‌یابد . بطور خلاصه ، تقاضای باکشن واحد آلمان ، بهبود متناسب با مالیات در رابطه مبادله را تضمین می‌کند .

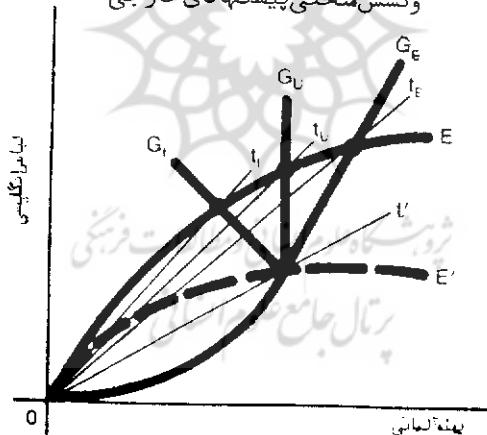
از طرف دیگر ، اگر تقاضای آلمان برای لباس انگلیسی بی‌کشن باشد بطوریکه وقتی مالیات قیمت لباس را افزایش می‌دهد ، آلمان مبلغ بیشتری روی آن مصرف کند ، صورت حساب وارداتی او افزایش خواهد یافت و کسری در موازنۀ تجاری اش ایجاد می‌گردد . این جریان مسکوکی که از آلمان به انگلستان ایجاد می‌شود ، از طریق عملکرد تئوری مقداری پول و قانون یک قیمتی ، موجب افزایش بیشتری در قیمت لباس و کاهش در قیمت پنه در دو کشور خواهد شد . حال ، انگلستان مقدار بیشتری از پنه ارزانتر را خواهید خرید و مقدار کمتری از لباس گرانبهارا می‌فروشد . این تعدیل‌های مجدد تقاضا همچنان عمل می‌کند تا تعادل در موازنۀ تجاری بازیافته شود . در تعادل جدید ، انگلستان قیمتی را برای لباس خویش دریافت می‌کند که بیش از مقدار مالیات ، افزایش یافته است . در حالیکه انگلستان همچنین قیمت کمتری را برای پنه آلمان می‌پردازد و رابطه مبادله اش - قیمت نسبی لباس صادراتی به پنه وارداتی - بیش از مالیات بهبود خواهد یافت .

بالاخره ، اگر تقاضای آلمان برای لباس انگلیس دارای کشن باشد ، بطوریکه هنگام وضع مالیات که قیمت آن افزایش می‌یابد ، او مبلغ کمتری بروی آن صرف کند ، صورت حساب وارداتی اش کاهش خواهد یافت و بدین ترتیب مازادی در موازنۀ تجاریش بهمراه جریان مسکوک مربوط به آن از انگلستان بوجود می‌آید . نتیجه جریان پول این است که قیمت جهانی لباس اپائین آورده و قیمت جهانی پنه را افزایش می‌دهد - این تغییرات قیمت ادامه می‌یابد تا فروش لباس تحریک شود و فروش پنه مقدار کافی محدود گردد تا آنکه تعادل در موازنۀ تجاری بازیافته شود . با قیمت‌های صادراتی انگلستان که تاحدی پائین‌تر از قیمت‌های پس از وضع مالیاتند و با قیمت‌های وارداتی که تاحدی بالاترند ، رابطه مبادله

انگلستان بهبود یافته است، اما کمتر از مقدار مالیات.

مدل استوارت میل در شرایط تهاتری
 نتایج پیش‌گفته می‌توانند در شرایط تهاتری نیز ارائه شوند، اگرچه علت اینکه چرا میل خودش مبادرت به چنین عملی ننمود ناحدی بصورت یک راز است، در عین حال او تحلیل تهاتری مربوط به تصور خوبیش از منحنی‌های تقاضای متقابل را برمسائل دیگری از تئوری تجارت بکار برد. شکل ۵ بهبود در رابطه مبادله انگلستان را با نسبت بزرگتر، مساوی، یا کمتر از مالیات صادراتی نشان می‌دهد؛ بدسته به این که منحنی پیشنهادی آلمان، به ترتیب، به عقب احناه یافته باشد (یعنی، بدون کشش)، عمودی باشد (دارای کشش واحد) یا دارای شبیب صعودی باشد (کشش دار). درست بهمان صورتی که مدل پولی استوارت میل پیش‌بینی می‌کند.

دیدگاه استوارت میل از اندازه بهبود در رابطه مبادله
وکشش منحنی پیشنهادی خارجی

مالیات بر صادرات انگلستان منحنی پیشنهادی اورا از O_E به O_E' انتقال می‌دهد. بهبودی که در رابطه مبادله حاصل شده بطور متناسب بزرگتر است، مساوی با، یا کوچکتر از مقدار تعریفه است، بسته به این که منحنی پیشنهادی آلمان بی‌کشش باشد (به عقب احناه یافته)، دارای کشش واحد باشد (عمودی)، یا پرکشش باشد (دارای شبیب صعودی).

یک استثناء

استوارت میل این نتیجه را پذیرفت ، اما استثنای براین قاعده که مالیات بر صادرات رابطه مبادله کشور وضع کننده مالیات را بهبودمی بخشد ، مترب است و آن حالت تلفیق تقاضای کشش دارآلمان برلباس با تقاضای بدون کشش انگلیسی برینبه است . دراین حالت جریان مسکوک از انگلستان که معلول کاهش هزینه آلمان برای لباس به خاطر وضع مالیات ، می باشد خود – تصحیح کننده نیست بلکه در عوض – تشدید کننده است . برای اینکه قدر طلا سریع تر بخارج جریان می یابد تا قیمت پنهانه آلمان را افزایش دهد ، انگلستان مقدار بیشتری را ببروی آن کالا [پنهانه] هزینه می نماید . وهر قدر انگلستان بیشتر هزینه می کند ، زیانش از بابت طلا بزرگتر و کاهش حاصل در قیمت لباس او بیشتر می باشد . برای رجعت به تعادل ، قیمت لباس معکن است نسبت به قیمت پنهانه مجبور به کاهش شود تا رابطه مبادله به مقدار بیشتر از مبلغ مالیات به ضرر انگلستان چرخش نماید . چنین وضعیتی می بایست باشد . به نظر استوارت میل ، هزینه آلمان برلباس باید نسبت به تغییرات درآمد ، بسیار بدون حساسیت باشد تا اینکه قیمت ها به تنها بی تمام بار تعدیل را تحمل نمایند .

تعرفه های واردات و رابطه مبادله

پس از آزمون اثرات رابطه مبادله ناشی از وضع مالیات بر صادرات ، استوارت میل آنگاه توجه خویش را به تعرفه های واردات معطوف نمود ^{۱۲}! اونتیجه گیری کرد که تعرفه ها بطور یک واخت رابطه مبادله انگلستان را بهبود می بخشد ، بجز مورد خاصی که تقاضای انگلستان برای پنهانه آلمان کاملا " بی کشش است . اما تا زمانیکه تقاضای انگلستان از کشش بزرگتر از صفر برخوردار است ، مقدار تقاضای واردات با افزایش قیمت در اثر وضع تعرفه ، کاهش می باید . چون صادرکنندگان آلمنی ، در شرایط هزینه ثابت مبادرت به تولید می کنند ، مبلغی که معادل با مقادیر کمتر (مقدار پس از وضع تعرفه) ضریدر قیمت قدیمی (قبل از وضع تعرفه) است را دریافت می کنند . بنابراین به دنبال آن صورت حساب واردات انگلستان کاهش می باید .

۱۲ - به کتاب ذکر شده در زیرنویس شماره ۱۱ این مقاله مراجعه کنید (۲۶ - ۲۷)
(Mill, PP.

جريان طلای حاصل، از آلمان به انگلستان، قیمت عرضه پنجه را پائین تر می برد و قیمت لباس را افزایش می دهد، بنابراین رابطه مبادله انگلستان را بهبود می بخشد، با این وجود اگر تقاضای واردات انگلستان کاملاً بتوان کشش باشد، چنین بهبودی رخ خواهد داد. بطوریکه مقدار پنجه تقاضا شده توسط آن کشور هنگامی کموضع تعرفه، قیمت آنرا افزایش می دهد، بدون تغییر باقی می ماند. بدون کاهش در مقدار تقاضا، مبلغ پرداخت شده به صادرکنندگان آلمان که عبارت از مقدار ضریب رقیمت است، معادل مبلغ پرداخت شده قبل از وضع مالیات می باشد. بدین ترتیب هیچ اختلالی متوجه موازنۀ پرداختها نمی شود تا جریان طلا را ایجاب نماید و بنابراین هیچ تغییراتی در قیمت‌های نسبی و مطلق لباس و پنجه رخ نمی دهد. به عبارت دیگر، صورت حساب واردات انگلستان، و بنابراین رابطه مبادله او در چنین حالتی بدون تغییر خواهد ماند.

دیدگاه‌ها نسبت به سیاست تعرفه

بطور خلاصه، استوارت میل همانند تورنز، بروشني این امکان تئوریک را که یک کشور، رابطه مبادله و رفاه اش را از طریق محدودیت تجاری بهبود بخشد، بوجود آورد. بهر حال، جالب توجه این است که استوارت میل، با کاربرد تئوری تعرفه، بهینهٔ خویش باسیاست تجاری براساس عمل و اخلاق مخالفت نمود. او گفت که، تعرفه های برقراری حقوق‌های گمرکی تلافی جویانه را تحریک می کند که این اعمال نه تنها بهبود اولیه در رابطه مبادله را خنثی می کند، بلکه همچنین کاهش پرهزینه ای را در حجم تجارت جهانی بهبارمی آورد.^{۱۳} حتی در غیاب سیاست‌های تلافی جوئی، تعرفه‌ها غیر عادلانه هستند. زیرا نفع یک کشور به معنی زیان کشور دیگر است. بعلاوه، چنانچه زیان بقیه جهان از نفع ناشی از وضع تعرفه برای کشور وضع کننده، حقوق گمرکی، تجاوز نماید، در آنصورت تعرفه برای رفاه جهانی زیان آوراست و از دید جهانی قابل توجه نمی باشد. به بیان او (میل)، "اگر اخلاقیات بین‌المللی... بد رستی فهمیده می شد و اعمال، برآن اساس صورت می گرفت، چنین مالیات‌هایی، که به منزله نفی کردن رفاه جهانی است، وجود پیدا نمی کرد"^{۱۴}. مذلک،

۱۳ - به کتاب استوارت میل که در زیر نویس شماره ۱۱ ذکر شده مراجعه کنید:

Mill, PP. 28-29.

۱۴ - به کتاب استوارت میل که در زیر نویس شماره ۱۱ ذکر شده مراجعه کنید:

Mill, PP. 25

او با تورنر موافق نمود که مقابله (عمل مقابله)، ملاحظه ای در تصمیم‌گیری جهت حذف تعرفه‌ها است. او گفت "از یک کشور نمی‌توان انتظار داشت که از قدرت خویش در اخذ مالیات از خارجیان چشم پوشی کند، مگر اینکه خارجیان به نوبه خویش از انجام چنین عملی صرف نظر نمایند. تنها حالتی که در آن، یک کشور می‌تواند خود را از متضرر شدن در اثر حقوق گمرکی وضع شده برکالاهایش توسط سایر کشورها نجات دهد، آن است که این کشور نیز حقوق گمرکی مشابهی را برکالاهای سایر کشورها وضع کد".^{۱۵}

آلفرد مارشال و هنری سید گویک
ALFRED MARSHALL AND HENRY SIDGWICH
آلفرد مارشال و هنری سید گویک طی سالهای ۱۸۷۰ و ۱۸۸۰ مدل‌های تعریف بهینه را بنامهادند. ابتکار عمل مارشال در تغییر شکل دادن مدل استوارت میل به صورت هندسی بود. اثباتیان نتایج خویش بر حسب تقاضای مقابله یا منحنی‌های پیشنهادی نشان می‌دهد که مقدار مطلوب صادرات و واردات هر کشور به صورت تابعی از رابطه مبادله است. همچنین سید گویک برخی از نتایج استوارت میل در روایت کامل‌آن تهاتری را بیان نمود، اما مطلب چندانی به تحلیل او اضافه نکرد.

مارشال، در یک نسخه دستنویس چاپ نشده ای که پروفسور جان وایتکر (John Whitaker) تاریخ آنرا سالهای ۷۴ - ۱۸۷۲ می‌داند، منحنی‌های تقاضای مقابله خویش را بکار گرفت تا نشان دهد وقتی که هر دو منحنی کشش دار هستند (مشروط براینکه منحنی خارجی دارای کشش بی‌نهایت نباشد) مالیات برواردادت یا بر صادرات پیوسته رابطه مبادله کشور وضع کننده مالیات را بهبود می‌بخشد.^{۱۶} و همچنین نشان داد وقتیکه منحنی خارجی بدون کشش است - به این معنی که کشور خارجی مقدار کل بیشتری از صادرات خویش را به موازات آسیب دیدن رابطه مبادله اش، عرضه می‌دارد - آنگاه کشور وضع کننده حقوق گمرکی از نفع دوگانه‌ای سود می‌جوید.^{۱۷} نه تنها رابطه مبادله اش بهبود می‌یابد،

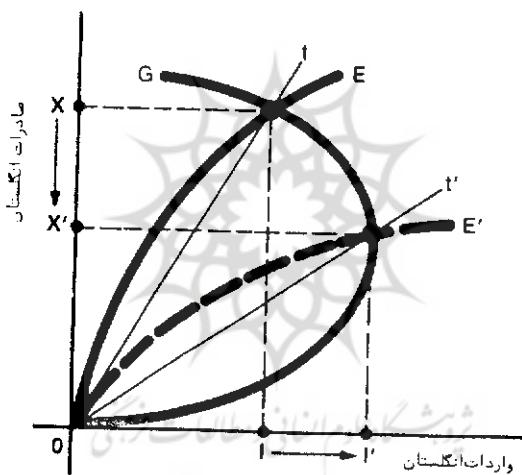
۱۵ - به کتاب استوارت میل که در زیر نویس شماره ۱۱ ذکر شده مراجعه کنید.

16- J.K. Whitakor(ed.) The Early Economic Writings of Alfred Marshall, 1867-1890, Vol.1 (New York:Free Press, 1975 p. 270.

17. Whitaker, pp. 275-76.

بلکه با کسب مقدار کل بیشتری از واردات و با از دست دادن مقدار کل کمتری از صادرات خویش، آن کشور مقدار بیشتری از هر دو کالا را جهت مصرف نمودن دارد (به شکل ۶ مراجعه کنید). مارشال گفت، کشوری که تاین اندازه خوشبخت است که با یک منحنی پیشنهادی خارجی بدون کشش مواجه می‌گردد، (با وضع حقوق گمرکی) نه تنها چیزی را از دست نمی‌دهد، بلکه با بهره مندی از آن هرنوع نفعی را می‌تواند بدست آورد.

شکل ۶: دیدگاه مارشال در کسب منابع از طریق بهره مندی از منحنی پیشنهادی خارجی بدون کشش

انگلستان یا با وضع تعرفه بر واردات و یا با وضع مالیات بر صادرات، منحنی پیشنهادی خویش را از وضعیت OE به $O'E'$ منتقل می‌دهد. از آنجاییکه منحنی پیشنهادی آلمان بدون کشش است یا به سمت عقب اینجا دارد، انگلستان از نفع دوگانه ای سود می‌جوید. رابطه مبادله او [انگلستان] از OE به $O'E'$ بهبود می‌یابد. همچنین مقدار کمتری صادرات را از دست می‌دهد، در حالیکه مقدار بیشتری از واردات را کسب می‌نماید. بنابراین انگلستان مقدار بیشتری از هر دو کالا را جهت مصرف درخانه (کشور) دارد.

اما بطور کلی ، مارشال فکر کرد که توان کشور وضع کننده مالیات در یک الگوی چندکشوری چند کالای جهانی در تغییر تولید خویش به صادرات مالیات بندی نشده و مبادله کالاها در بازارهای بدون مالیات بندی موجب می شود که منحنی پیشنهادی آن کشور آنچنان از حساسیت نسبتاً بالایی برخوردار گردد که وسعت عمل اندکی را برای بهبود ناشی شده از وضع تعرفه در رابطه مبادله، در اختیار کشور وضع کننده تعرفه قرار دهد . او همچنین نگران بود فشار گروههای با منافع خاص، موجب شود نرخ های تعرفه به مراتب بالاتر از سطح بهینه هدایت شوند ، بطوریکه کشور وضع کننده حقوق گمرکی و همچنین کل جهان از این بابت زیان کنند .

تحلیل سید گویک تقریباً "تحلیل مارشال را دنبال نمود ، بطوریکه او [سید گویک]^۱ ضمنون، نسخه: دستنویس ۲۲ - ۱۸۷۳ مارشال که به فراموشی سپرده شده و در زمینه تئوری تجارت می باشد ، را در فصول انتخابی از کتاب خویش تحت عنوان "تئوری خالص تجارت خارجی "جهت استفاده خصوصی چاپ کرد (۱۸۷۹) .

بویژه ، سید گویک سه نکته ای را که قبل از تحلیل مارشال بیان شده بود مورد توجه قرار داد . نکته اول اهمیت قدرت انحصار خرید در حصول بهبودی در رابطه مبادله است . سید گویک بیان نمود که هیچ کشوری نمی تواند انتظار داشته باشد رابطه مبادله اش از طریق وضع تعرفه بهبود یابد ، مگر اینکه آن کشور "بخشن قابل ملاحظه ای از تقاضای کل برای محصولات خارجی (مالیات بندی شده) را عرضه نموده باشد " . دوم ، تعرفه از طریق تأثیرگذاری متقابل ، بر رابطه مبادله اثر می گذارد . بطور مشخص تعرفه کشور A تأثیرگذاری آنرا بر کالای کشور B کاهش می دهد ، بنابراین منجر به بروز عرضه جهانی مازاد از آن کالا می گردد . این عرضه مازاد تنشی از طریق تضعیف رابطه مبادله کشور B ناپذید می شود .

"با فرض اینکه وضعیت تجاری در تعادل باشد ، هنگامیکه تقاضای کشور A برای کالاهای بطور مصنوعی از طریق وضع حقوق گمرکی محدود و قیمت های کشور A افزایش می یابد ، و با فرض اینکه سایر چیزها از جمله تقاضا در کشور B برای کالاهای A ثابت باقی بماند ، یک نتیجه آشکار این است که کشور B بیش از آنچه که صادر می کند وارد خواهد گرد؛ بنابراین به منظور رجعت به موازنۀ تجاری ، یک تعديل مجدد معینی در قیمت ضروری

18.H. Sidgwick, The Principles of Political Economy, 2nd edition (London: Macmillan and Company, Ltd., 1887), p. 492.

خواهد بود که در چنین شرایطی کشور B در اغلب موقع تاحدودی مایل به داشتن واردات کل کمتری است و این واردات کمتررا تاحدی در شرایط کم مزیت‌تری صورت خواهد داد^{۱۹}. سوم، تاثیر تعرفه کشور A، به حساسیت منحنی پیشنهادی کشور B بستگی دارد.

اگر آن منحنی تقریباً "بدون حساسیت کامل باشد، یعنی در وضعیتی که کشور B شدیداً به کالای کشور A در هر قیمتی نیازمند است، نفع حاصل در رابطه مبادله کشور A با هزینه‌ای کمتر و یا بدون کاهشی در حجم صادراتش تحقق می‌یابد. اما اگر منحنی پیشنهادی Dارای حساسیت کامل باشد، یعنی وضعیتی که کشور B به آسانی می‌تواند در ترکیب مصرف خود کالای کشور ثالثی را بجای کالای کشور A جانشین نماید، وضع تعریفه در کشور A اثری غیر از کاهش حجم تجاری واقعی کشور A در برنخواهد داشت. همچنین، سیدگویک اظهار نمود که:

"این نوع تحديد برواردادات تجاری کشور B ممکن است. مقدار وارداتش از کشور A را بمقدار قابل توجهی کاهش ندهد، چنانچه کالاهای عرضه شده از سوی A بطور قوی در تقاضا شود . . . . . به عبارت دیگر . . . . . اگر محصولات کشور A تقریباً در بازارهای کشور B در مقابل محصولات سایر کشورها مورد توجه قرار گیرد، حمایت داده شده توسط A به . . . . صنایع آن کشور به احتمال زیاد اثر ثانویه تشددید کننده‌ای را بر صادرات از A به B وارد می‌نماید"^{۲۰}.

این است تشخیص سیدگویک از نکته‌ای که توسط تئوری تعریفه بهینه مورد توجه قرار گرفته، یعنی اینکه وقتی منحنی پیشنهادی خارجی کاملاً "حساس است تعریفه در پیشنهادی رابطه مبادله بی اثر است.

فرانسیس وای، اجورث (FRANCIS Y. EDGEWORTH) اگر چه تورنر، استوارت میل، مارشال، و سیدگویک نشان دادند که تعریفه می‌تواند رابطه مبادله کشور وضع کننده را به نفع آن تغییر داده و برای آن سودمند باشد اما آنها نمسنجنند که از چنین نفعی فراهم کردند و نه دقیقاً آن ترخ تعریفه‌ای را که می‌تواند نفع را حداقل کند، مشخص نمودند. این اندیشه‌ها نا سال ۱۸۹۶ مطرح نشدنند تا اینکه در این سال با چاپ مقاله مشهور فرانسیسوای اجورث در "مجله اقتصادی" در زمینه "تئوری

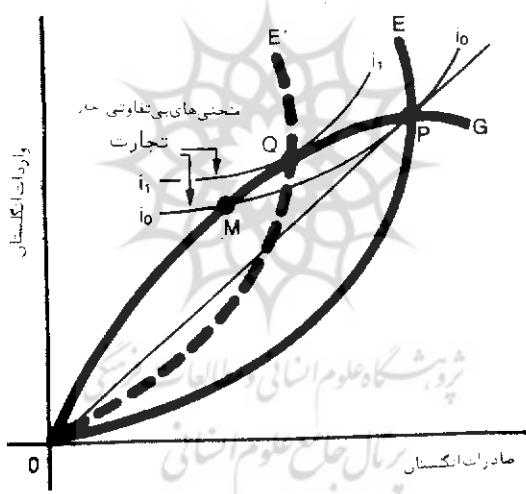
19- Sidgwick , PP. 494- 95.

20- Sidgwick , p. 495.

خالص ارزش های بین المللی "برای اولین بار ظهرور یافتند . در این مقاله با کمک نموداری که کالدور در تمام جنبه های اساسی پیش بینی کرده بود ، او [اجورث] ، منحنی های استاندارد کنونی از نمودار تجاری را بکار گرفت تا تعریف بهینه رامشخص نماید (به شکل ۷ مراجعه کنید) . در مراحل انجام چنین کاری بود که تصوری را حداقل در چهار مسیر گسترش داد .

شکل ۷:

مدل تعریف بهینه اجورث

منحنی بیتفاوتی تجاری آزاد انگلستان نه است . حرکت در هر سمت برروی منحنی پیشنهادی خارجی (المان) میان P و M انگلستان را برروی یک منحنی بیتفاوتی بالاتری قرارداده است که معرف بهبودی در وضعیت رفاهش ، می باشد . انگلستان می خواهد برروی بالاترین منحنی بیتفاوتی ای قرار گیرد که توسط منحنی پیشنهادی خارجی اجازه داده می شود . تعریف بهینه آن تعریفهای است که منحنی پیشنهادی انگلستان را به E منتقال دهد ، بطوریکه نقطه Q حاصل شود .

اول، اوبرتقتاضی متقابل یا متحنی‌های پیشنهادی مارشال متحنی‌های بی‌تفاوتی را اضافه نمود که در تشریح منافع رفاه‌ناشی از محدودیت تجاری نقش اساسی دارد. نمودار روی [اجورث] متحنی بی‌تفاوتی تجارت $\neq$ برای کشور خود را نشان می‌دهد که از نقطه تجارت آزاد p می‌گذارد و در آن نقطه متحنی‌های پیشنهادی، خط رابطه مبادله (در وضعیت تجارت آزاد) را قطع می‌کنند $\perp$. او گفت که این متحنی بی‌تفاوتی خاص، آن سطحی از رفاه یا خشنودی را مشخص می‌کند که کشور خودی تحت شرایط تجارت آزاد بهترمند می‌شود. این متحنی سطح پایه‌ای از رفاه را نشان می‌دهد که در مقابل آن بتوان سطح رفاه دیگری را که با درجات متفاوتی از محدودیت تجاری حاصل می‌شود، مورد مقایسه قرارداد.

دوم، اجورث طیفی از نرخ‌های تعرفه‌ای که مغاید بحال کشور خودی می‌باشد را مشخص نمود. برای انجام چنین کاری او توجه کرد که همان متحنی بی‌تفاوتی که از نقطه تجارت آزاد p می‌گذرد، متحنی پیشنهادی خارجی را در نقطه M قطع می‌کند. نقطه‌ای که، در حقیقت برروی همان متحنی بی‌تفاوتی است و همان سطح از رفاه را نشان می‌دهد که نقطه تجارت آزاد عرضه می‌دارد. از آنجا که تمام نقاط روزی متحنی پیشنهادی خارجی، میان این دونقطه خاص، برروی متحنی بی‌تفاوتی بالاتری قرار دارند، بنابراین هر حرکتی که صورت گیرد و وضعیت را میان نقاط P و M قرار دهد، منجر خواهد شد که کشور خودی در وضعیتی بهتر از شرایط تجارت آزاد باشد. به بیان دیگر نقاط P و M فاصله‌ای را مشخص می‌کنند که در طول آن، بهبود رابطه مبادله برای کشور خودی سودمند است. در جایی از این فاصله نفع هر کشور در حداکثر است.

سوم، اونقطه $\perp$ را چنان مشخص کرد که در آن نقطه با فرض اینکه متحنی پیشنهادی خارجی معین باشد، کشور خودی به بالاترین متحنی بی‌تفاوتی تجاری ممکن خود می‌رسد. اجورث اظهار داشت که تعریف بهینه آن نرخی است که متحنی پیشنهادی کشور خودی را چنان استقال می‌دهد که متحنی پیشنهادی خارجی را در نقطه معاش با متحنی بی‌تفاوتی قابل حصول قطع کند. در اینجا اگafe می‌شود تقریباً "پنجاه سال پیش از کالدور، او این نقطه را خودش ارائه نموده. این نقطه به عنوان نقطه حل معاش مشهوری در تعیین (نرخ) تعریف بهینه مطرح است.

21- F.Y. Edgeworth, 'The Theory of International Values, II, Economic Journal 4 (September 1894): 432- The same diagram appears in his Papers Relating to Political Economy, Vol. 2, (London: Macmillan, 1925), p.39.

چهارم، اجور ثبات داد که اگر تعریف خیلی زیاد افزایش یابد، بجای افزایش، منجر به کاهش سطح رفاه می شود، زیرا همچنان که تعریف از نقطه P به Q و به M افزایش یابد، ابتدا سطح رفاه افزایش یافته، به حد اکثر می برسد، و آنگاه شروع به کاهش می نماید، و اگر تعریف به حدی بالاتر از نقطه M افزایش یابد، سطح رفاه به پائین تراز سطح حاصل شده در وضعیت P که مربوط به حالت تجارت آزاد است، کاهش می یابد. بنابراین نتیجه می شود که اگر قرار است کشور از وجود تعریف نفع ببرد نباید نرخ تعریف خیلی بالا باشد. بالاخره، او [اجورث] به برخی از کاستی ها در کاربرد عملی مدل توجه نموده از یک جهت، نقطه بهینه، گرچه به دقت در تئوری قابل تعریف نیست، اما نمی تواند با هر دقیقی در عمل معین شود و نکته دیگری که باید ملاحظه نمود، فشار سیاسی قوی است که از سوی حامیان تجارت حمایتی بکار بسته می شود. این عوامل به احتمال زیاد موجب می شوند سیاستگذاران تعریف ها را به فراتر از نقطه بهینه افزایش دهند و بدین ترتیب رفاه را کاهش دهند. همچنین این احتمال وجود دارد که سیاست تلافی جوئی اتخاذ شده، موجب شود مقدار نفع ایجاد شده توسط تعریف خنثی گردد. مضاف براینها، برقراری تعریف ها از دید جهانی یک عمل غیر اخلاقی بود. در این صورت نسبت به محدودیتهایی که موجب می شوند به سایر کشورها ضرری برسد که بیش از نفع حاصل شده برای کشور وضع کننده تعریف است، سخن زیادی نمی توان گفت.^{۲۲}

با توجه به همه این عوامل، او دریافت که تجارت آزاد به عنوان بهترین و عملی ترین سیاستی است که در دست می ماند تا هر کشوری از آن تبعیت کند.

سی اف بیکر دیک (C.F. BICKERDIKE)

نظر آخرین اقتصاددانی که باید ملاحظه شود، سی. اف. بیکر دیک است. او در مقاله خویش در سال ۱۹۰۶ در "مجله اقتصادی" تحت عنوان "تئوری مالیات های نخستین" و در مورخیش در سال ۱۹۵۷ از اثر آ. سی. پیگو (A.C. Pigou) تحت عنوان "حقوق گمرکی ترجیحی و حمایتی"، حداقل چهار ابتکار را در تئوری تعریف بهینه اضافه نمود. اول، او به شباهت میان تئوری انحصار و تئوری تعریف ها تاکید نمود. او توجه کرد که هنگامیکی صادر کننده، فروش خویش را گسترش می دهد، در واقع با این عمل قیمت دریافتی سایر صادر کنندگان را پائین می آورد. او ادعا کرد که وضع مالیات بر صادرات،

گرایش به رقابت میان صادرکنندگان را تصحیح می‌کند تا قیمت دریافت شده توسط همه را پائین آورد. این نتیجه از طریق کسر کردن از قیمت ناخالص دریافتی صادرکنندگان حاصل می‌شود که معادل مقداری است که بواسطه فروش یک واحد اضافی، قیمت مربوط به تمام واحدهای قبلی کاهش می‌یابد. در انجام چنین کاری، حقوق گمرکی صادرکنندگان را مجبور می‌کند طوری رفتار کند که گوئی آنها تفویض جمعی خود در قیمت‌های پرداختی از سوی خارجیان را مورد ملاحظه قرار می‌دهند. حاصل این است که کشور به مانند یک انحصارگر واحد عمل می‌کند، تا تمام قدرت چانهزنی را مورد بهره بوداری قرار داده و رابطه مبادله را بهبود بخشد.^{۲۳} در نتیجه مالیات بر صادرات طوری عمل می‌کند تا صادرکنندگان رقیب به شکل یک کارتل درآیند.

دوم، او نفع در رفاه ناشی از محدودیت تجاری را به طرز توینی مشخص نمود. به عنوان جانشینی برای مقیاس منحنی بی‌تفاوتی اجورث، او نفع خالص ناشی از حقوق گمرکی بروارداد را تعریف کرد، که عبارت از مجموع درآمد مالیاتی اخذ شده از خارجیان از طریق قیمت‌های وارداتی پائین‌تر، منهای خسارت وزنی وارد شده بر مازاد مصرف کننده در اثر کاهش در حجم تجارت، می‌باشد. او این نفع در رفاه را به کمک منحنی‌های عرضه و تقاضای مارشال در نموداری (به شکل ۸ مراجعه شود) تشریح کرد که در آن نمودار مساحت مستطیل‌ها شور خورده شماره ^۲ میزان درآمد ناشی از تعرفه‌ای که از خارجیان اخذ شده را اندازه گیری می‌کند و مساحت مثلث سایه شده شماره ^۳ معرف میزان خسارت وزنی واردہ بر بازار مصرف کننده است^{۲۴}. این احتساب از حرکات سطح قیمت و جریان مسکوک از نوع تورنز - میل، - پیچیدگی که ممکن است منحنی‌های عرضه و تقاضا در نمودار ^۸ را انتقال دهد - او فرض کرد هر کشور با یک پول کاغذی غیر قابل تبدیل و با قدرت خرید ثابتی عمل می‌نماید. همانطورکه توسط جان چیپمن (John Chipman) ملاحظه شد، این فرض بطور موثر یک نمودار تعادل جزئی را به یک مدل تعادل عمومی سازگاری تبدیل نمود.^{۲۵}

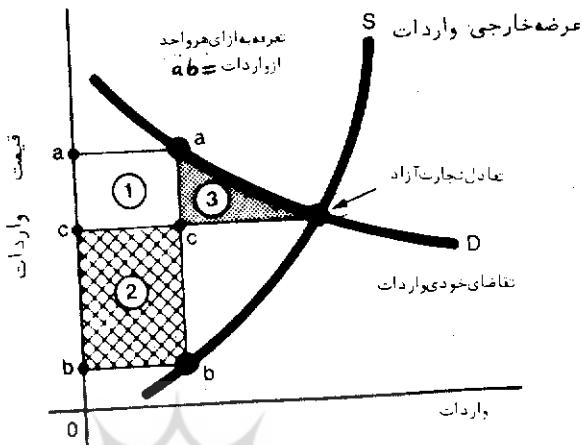
23-C.F.Bickerdike,"The Theory of Incipient Taxes,"Economic Journal 16 (December 1906):530-31.

24-Bickerdike, p. 533-34.

25-J.S. Chipman,"Bickerdike's Theory of Incipient and Optimal Tariffs," unpublished paper, 1987.

شکل ۸:

سنجش بیکر دیک از نفع خالص ناشی از تعرفه

تعرفه ای به میزان ab که میان منحنی‌های عرضه و تقاضاً تعییه شده، مقدار واردات را کاهش می‌دهد، قیمت تقاضای وارداتی را از c به b افزایش می‌دهد و قیمت عرضه وارداتی را از c به a کاهش می‌دهد. دولت درآمد ناشی از تعرفه بمقداری برابر با مجموع مساحت دو مستطیل ۱ و ۲ را اخذ می‌کند. از این دو مساحت [سطح]، منطقه اول درآمد ناشی از تعرفه را ارائه می‌کند که توسط هصرف کنندگان داخلی بشکل قیمت‌های بالاتر پرداخت می‌شود، منطقه دوم، بهر حال درآمدی را ارائه می‌دهد که توسط عرضه‌کنندگان خارجی بشکل قیمت‌های پائین‌تر پرداخت می‌شود. همچنانکه بخشی از تعرفه‌های پرداخت شده از سوی مصرف‌کنندگان داخلی، به شکل مالیات‌های پائین به آنها پرداخت می‌شود ویا در امور مربوط به آنها صرف می‌گردد و خسارتم در بازار مصرف کنندگان به مساحت مثلث ۳ محدود می‌شود. نفع خالص ناشی از وضع تعرفه عبارت از مساحت مستطیل‌ها شور خورده ۲ منهای مساحت مثلث سایه شده ۳ است. تا زمانیکه [مساحت] منطقه اولی [۲] افزون بر مساحت منطقه اخیر [۳] است، وضع نمودن تعرفه، رفاه ملی را بهبود می‌بخشد.

بهر صورت، بیکردیک از تعمودار خویش نتیجه گیری کرد که تعریفه برکشور وضع کننده آن بهنگامی نفع می‌رساند که مساحت مستطیل ۲ از مساحت مثلث هنجاو زنماید. این امر مشروط بقای خواهد بود که مقدار تعریفه تا اندازه‌ای کوچک باشد، منحنی تقاضادارای حساسیتی بزرگتر از صفر باشد و منحنی عرضه واردات دارای حساسیت بی‌نهایت نباشد. او همچنین نتیجه گیری کرد که هرچه منحنی تقاضای کشور وضع کننده تعریفه برواردات، از حساسیت بیشتری برخوردار باشد، برقراری تعریفه بیشتر سودمندتر خواهد بود. این صحت دارد، زیرا که هر قدر منحنی تقاضا از حساسیت بیشتری برخوردار باشد، بهمان اندازه، مساحت مربع مستطیلی که معرف بار تعریفه‌ای خارجیان است، نسبت به مساحت مثلثی که معرف خسارت وزنی وارد است، بیشتر می‌باشد. در حالت خاصی که حساسیت منحنی تقاضا بی‌نهایت است، خارجیان باید تمام بارسنگین تعریفه را تحمل نمایند و در این صورت خسارت وزنی وارد صفر خواهد بود.

سوم، اولین بار با اثبات ریاضی استدلال کرد که کشوری می‌تواند از برقراری تعریفه نفع ببرد. بمنظور دستیابی به چنین اثباتی اویک مدل جبری دو کشوری-دو کالاهی را بنانهاد که مرکب از پنج گروه از معادلات بود. مدل مذکور، این معادلات را شامل می‌شد: ۱- توابع عرضه و تقاضای واردات و صادرات؛ ۲- یک شرط تعادل‌سی موازنۀ تجاری؛ ۳- قانون معادله قیمت واحدی که بیان می‌کند که نرخ ارز خارجی باید چنان باشد که قیمت رایج مشترک (که نسبت به تعریفه تعدیل شده) برای هر کالا، میان کشورهای مختلف، یکسان باشد؛ ۴- یک معادله تعریفه‌ای که درصد فاصله «تعریفه» تعبیه شده، میان قیمت‌های کهوارد کنندگان داخلی می‌پردازند و عرضه کنندگان خارجی دریافت می‌دارند را تعریف کند و ۵- تابع مطلوبیت جمعی که رفاه ملی را بعنوان مازادی از مطلوبیت کل ناشی از مصرف کالاهای وارداتی، نسبت به هزینه‌ای که برای حصول آن سطح از مطلوبیت از طریق تولید کالاهای صادراتی تقبل می‌شود، تعریف می‌نماید.^{۲۶} بدین ترتیب با بنا نهادن مدل خویش، او می‌باشد تشریح نماید که رفاه ملی با افزایش اندکی در تعریفه افزایش می‌یابد. او این منظور را از طریق جایگزینی معادلات ۱ تا ۴ در تابع مطلوبیت و با گرفتن دیفرانسیل از آن تابع نسبت به تعریفه تحقق بخشید و آنگاه نشان داد که مشتق اول

حاصل شده مثبت است . عباراتی که وی بدین ترتیب بدست می دهد ، آشکار می سازد که نفع در رفاه قطعا " به کشن های تقاضای وارداتی و عرضه صادرات در داخل و خارج بستگی دارد .

آخرین ، اما ، نه کم اهمیت ترین ابتکار این بود که او تعریف بهینه را بر حسب یک فرمول ریاضی بیان نمود در واقع او اولین کسی بود که چنین کاری را می کرد . برای بدست آوردن فرمول تعریف بهینه خوبیش ، او مشتق اول تابع مطلوبیت نسبت به تعریف را که قبل از ذکر شد ، برابر با صفر قرار داد ، زیرا این قدم برای به حد اکثر رساندن ضروری است . و سپس معادله را برای نرخ تعریف حل نمود (یا بطور دقیق تر اینکه معکوس یک بعلاوه نرخ تعریف - این عبارت ، مقیاس او از فاصله تعریف می باشد) نتیجه بشرح زیر بود :

$$T = \frac{1 - \frac{1}{1+t}}{1 - \frac{1}{1+\frac{1}{t}}}$$

بطوریکه ²⁷ عبارت است از معکوس یک بعلاوه نرخ تعریف بهینه ²⁸ ، یا $\frac{1}{1+t} = \frac{1}{1+\frac{1}{t}}$ به ترتیب حساسیت تقاضای صادرات و عرضه واردات کشور خارجی را نشان می دهند ²⁹ با حل این فرمول برای نرخ تعریف ³⁰ عبارت زیر حاصل می گردد :

$$t = \frac{\frac{1}{1+t} + 1}{\frac{1}{1+t} - 1}$$

بطوریکه $t = \frac{1}{1+t} + 1 = \frac{1}{1+t} = \frac{1}{1+t}$. در واقع این عبارت فرمول کلاسیکی برای تعریف بهینه ای بود که بعدا " توسط ر . اف . کان (R.F. Kahn) و جی . دوی . گراف (J.de V.Graaff) و هری جی . جانسون (Harry G. Johnson) در دهه های ۱۹۴۰ و ۱۹۵۰ شهرت یافت .

نتیجه گیری

علیرغم احساسی که توسط کتب درسی منتقل شد ، اقتصاددان سخت مجبور بودند

27-Bickerdike, Review, P.101.

28-See K.F.Kahn, "Tariffs and the Terms of Trade,"Review of Economic Studies 15,no.1 (1947):16;J. de V.Graaff, "On Optimum Tariff Structures" Review of Economic Studies 17,no.1(1949):53;and H.G. Johnson, "Alternative Optimum Tariff Formulae,in his International Trade and Economic Growth (london : George Allen and Unwin, 1958),P.60.

تا سالهای ۱۹۴۰ صبر کنند تا به مدلهای تئوریکی مربوط به تعریفه بهینه دست یابند .
بر عکس ، اجزاء کلیدی چنین مدلهاهی از مدتھای زیاد پیش از آن گردآوری شده بود و
را بر ت تورنر در سالهای ۱۸۴۰ دو جزء را ارائه نمود ، یعنی اندیشههایی چون تقاضاھای
متقابل که رابطه مبادله را تعیین می کنند و تعریفهایی که بو آن تقاضاھای متقابل
اثر می گذارند ، و بنابراین به سیاستگاران ابزاری را می دهند تا به کمک آن رابطه مبادله
را دستکاری نمایند . جان استوارت میل در قالب مقالهای که در سال ۱۸۴۴ به چاپ رسید
نشان داد که مالیات بر صادرات بخوبی یک تعرفه وارداتی عمل می کند تا رابطه مبادله
را بهبود بخشد و وسعت بهبود قطعا " به اندازه ضرایب کشن تقاضا بستگی دارد . آنفرد
مارشال در سالهای ۱۸۷۵ تحلیل تورنر - میل را بشکل نموداری ترجمه و تفسیر کرد و
بنابراین تقاضاھای متقابل یا منحنی های پیشنهادی که در مدلهاج جدید تعریف بهینه بکار
برده می شوند را بنا نهاد . اجروث در سال ۱۸۹۴ ، منحنی های بی تفاوتی تجارت را
بر منحنی های تقاضاھای متقابل مارشال افزود و بدین ترتیب به فرم اکامان دادن ادرواقع نرخ
تعرفه خاصی را که نفع ملی را حداکثر می کند ، مشخص نماید . بالاخره ، سی . اف . بیکردیک
در اوائل سالهای ۱۹۵۵ سه جزء دیگر را بر تئوری اضافه نمود . او از لحاظ ریاضی ثابت
کرد که تعریف می تواند رفاه ملی را بهبود بخشد ، سنجش های دیگری از نفع حاصل شده را
ارائه نمود ، و فرمول جبری برای نرخ تعرفه بهینه را بدست آورد . او همچنین نشان داد
که تعرفه بهینه رقابت میان واردکنندگان و صادرکنندگان انفرادی را محدود می کند ، تا
اینکه کشور وضع کننده حقوق گمرکی به مانند کار تلی عمل کرده و از قدرت بازاری خویش
بهره برداری نماید تا رابطه مبادله را بهبود بخشد .

به استثنای تورنر و بیکردیک ، این اقتصاددانان هم فکر ، همچنین عیوب اصلی
تئوری تعرفه بهینه را مشخص کردند . آنها توجه نمودند که تئوری [تعرفه بهینه] بطور
غیر واقعی فرض می کند که : ۱- کشورهای خارجی تعرفه وضع شده از سوی کشور دیگر را با
تعرفه های خود تلافی نمی کنند ، ۲- حساسیت منحنی عرضه و تقاضا در تجارت خارجی ،
در بلند مدت چندان زیاد نیست تا موجب شود تعرفه بی اثر گردد ، ۳- نرخ تعرفه بهینه
دقیقا " می تواند مشخص و بطور ماهرانهای نظارت شود ، ۴- سیاستمداران می توانند در
مقابل فشارهای مقاومت کرده و نگذارند نرخهای تعرفه به بالاتر از سطح بهینه آن افزایش
یابد . آنها [اقتصاددانان] احساس کردند که هیچ کدام از این شرایط مفروض ، ممکن
است در عمل تحقق نیابد . بعلاوه خاطرنشان کردند که تعرفه نمی تواند برای هیچ کشوری

سودمند باشد مگر اینکه به بهای وارد کردن خسارت بزرگتری بر سایر کشورها باشد و بنابراین از نقطه نظر جهانی غیرقابل قبول است . بهمین دلائل آنها قانع شدند که علیرغم حالت تئوریکی که می‌تواند برای تعریف بهینه مطرح شود ، تجارت آزاد از لحاظ عملی و اخلاقی بصورت بهترین سیاست است . به عبارت دیگر ، آنها عملاً " تمام استدلالهایی که برله وعلیه استفاده از تعریف بهینه مطرح است را مدت‌ها پیش از آنکه تحلیل‌گران جدید موضوع راکشف کنند ، طرح کردند ، این فرآیند ، نمونه بارزی از چگونگی فرموله کردن تئوری توسط اقتصاددانان کلاسیک و شوکلاسیکی است که با تحلیل سیاست تجاری جاری مرتبط است .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی